

क्षायकः-यिका, क्षायकः-यिका, चिक्षीषकः-षिका, चेक्षीयकः-यिका ;
इत्यादीनि रूपाणि भौवादिकक्षयतिवत् (302) ज्ञेयानि । अस्य धातोः
१क्षिणन्-ती, २क्षिया, ३क्षीतः-तम्-तवान्, क्षीत्वा, ४प्रक्षेतुम् इति रूपाणीति
विशेषः ।

(313) “टु क्षु शब्दे” (II-अदादिः-1036. अक. सेट्. पर.)

क्षावकः-विका, क्षावकः-विका, ४क्षूषकः-षिका, ५चोक्षूयकः-यिका ;
६क्षविता-त्री, क्षावयिता-त्री, चुक्षूषिता-त्री, चोक्षूयिता-त्री ;
७क्षुवन्-ती, क्षावयन्-न्ती, चुक्षूषन्-न्ती ; —
क्षविष्यन्-न्ती-ती, क्षावयिष्यन्-न्ती-ती, चुक्षूषिष्यन्-न्ती-ती ; —
८व्यतिक्षुवाणः, क्षावयमाणः, — चोक्षूयमाणः ;
व्यतिक्षविष्यमाणः, क्षावयिष्यमाणः, — चोक्षूयिष्यमाणः ;
९क्षुत्-क्षुतौ-क्षुतः ; — — —

1. ‘कथादिभ्यः—’ (3-1-81) इति इना विकरणप्रत्ययः । ‘इनाभ्यस्तयोः—’
(6-4-112) इत्याकारलोपः । ‘प्वादीनां ह्रस्वः’ (7-3-80) इति शिति परे
अङ्गस्य ह्रस्वः । णत्वम् । धातुपाठे ‘प्ली गतौ’ इत्यनन्तरं पठ्यमानेन वृत्क-
रणेन त्वादिपरिसमाप्तिरेव बोध्यते । न तु प्वादिगणपरिसमाप्तिः । केचित्तु धातुमुं
‘क्षिष् हिंसायाम्’ इति पठन्ति ।
2. षित्वात् ‘षिद्धिदादिभ्यः—’ (3-3-104) इत्यङि धातोः इयङादेशः । स्त्रियां
टाप् ।
3. ‘क्षियो दीर्घात्’ (8-2-46) इत्यत्र निरनुबन्धकपरिभाषया नास्य ग्रहणम् । तेन
निष्ठानत्वं न ।
4. ‘इको झल्ल’ (1-2-9) इति सनः कित्त्वे, ‘अयुकः किति’ (7-2-11) इति
इणिषेधः । ‘अज्ज्ञानगमां सनि’ (6-4-16) इति दीर्घः ।
5. ‘गुणो यङ्लुकोः’ (7-4-82) इति अभ्यासस्य गुणः । ‘अकृत्सर्वधातुक—’
(7-4-25) इति उकारस्य दीर्घः ।
6. धातोरस्योदात्तत्वादिणिषेधो न ।
7. ‘अदिप्रभृतिभ्यः शपः’ (2-4-72) इति शपो विकरणप्रत्ययस्य लुक् । उवङ् ।
8. ‘कर्तरि कर्मव्यतीहारे’ (1-3-14) इति शानच् । णत्वम् ।
9. ‘ह्रस्वस्य पिति कृति तुक्’ (6-1-71) इति क्तिपि धातोः लुगागमः ।
- Δ. ‘व्रीताशवेदितजुषाऽभिणता गजेन प्रक्षेतुमज्ञमनसा समनुदुतेन ।
बद्धः करेण भगवान् विहर्ति वृणानः श्रथन् निबद्धममुमाशु तलैरमथ्नात् ॥’